

Flagermus og deres leve og ynglested er stadig fredet og beskyttet, også af alternativ 2 & 6

Århus universitet har rådgivet Planklagenævnet, og konklusionen er at udover deres Yngleområder så gælder det også deres naturlige jagtområder.

Derfor kan Randers Kommune ikke gennemfører alternativ 2 & 6.

Link til Miljøkonsekvensvurdering (VVM)

Randers Kommune – [Dokumentvisning \(randers.dk\)](#)

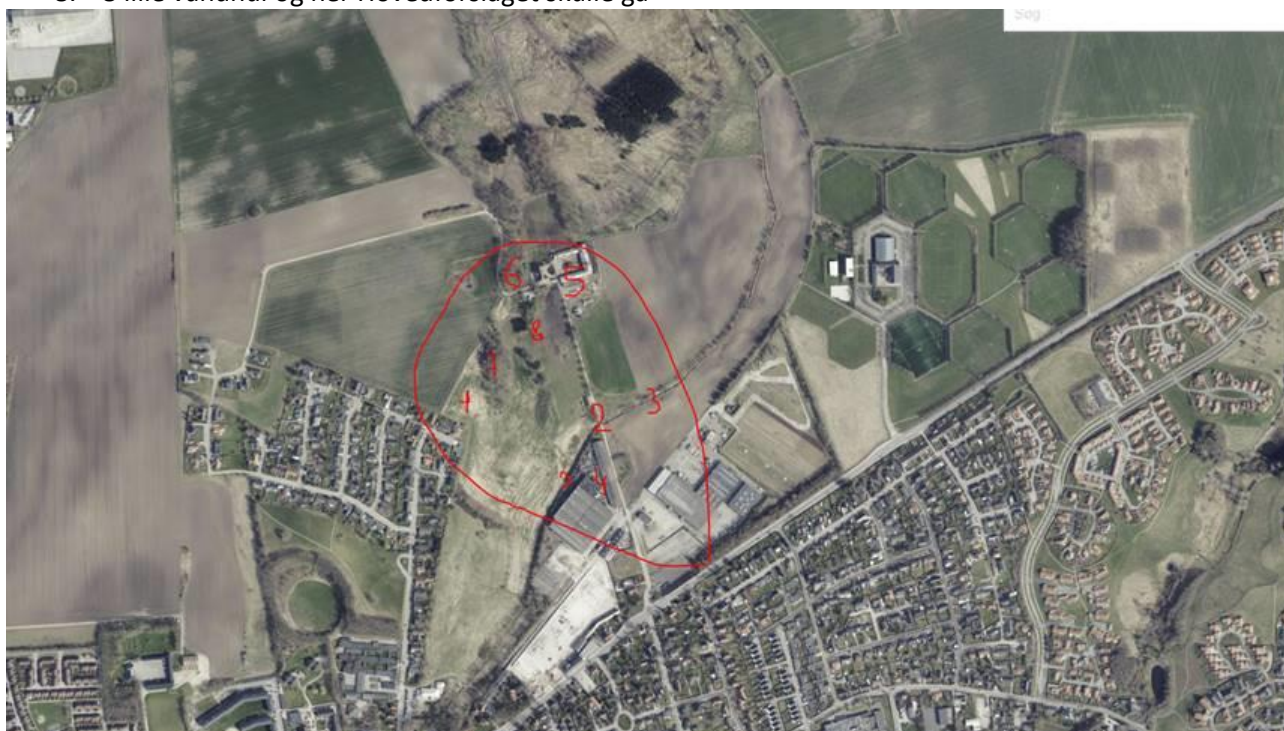
Århus universitet - [Beskyttelse af flagermus og miljøvurderinger \(au.dk\)](#)

På det sted markeret med 1 på nedenstående kort vil vejen ligge ca. 5 meter over nuværende terræn for at imødekomme de store terrænfald.

Her er kort over området ved Dronningborg Hovedgaard, Dronningborg Allé, 8930 Randers NØ

Omkrandsning af området:

1. Nye vejlægning alternativ 2 & 6
2. Stenbro over Rismøllebækken
3. Rismøllebækken
4. Gamle lader fra Dronningborg maskinfabrik – under nedbrydning
5. Dronningborg Hovedgaard
6. Udkant Dronningborg skov
7. Fredskov
8. 8 lille vandhul og her Hovedforslaget skulle gå

Miljørapportens beskrivelser af flagermus findes på side 95-100

Der blev lyttet efter flagermus ved området omkring Østervang, Dronningborg Hovedgård og Rismølle Bæk. Af de ovennævnte arter blev vand-, dam-, troid-, pipistrel-, dværg-, brun- og sydflagermus registreret i undersøgelsesområdet ved feltundersøgelserne (COWI, 2021). Damflagermus blev dog kun registreret én gang nær Rismølle Bæk.

Der var særlig stor aktivitet af flagermus i området sydvest for Dronningborg Hovedgård (omkring A, B, C og D, Figur 8-4). Grundet dette områdes heterogenitet med kuperet terræn, skov, gamle træer, græsningsarealer, vældpåvirkede arealer og et vandhul samt det faktum, at området er beskyttet fra vind, så vurderes det at udgøre et vigtigt jagtområde for de flagermus, der yngler eller raster i nærheden. Rismølle Bæk vurderes ligeledes at fungere som ledelinje og jagtområde for visse arter af flagermus. Ved Rismølle Bæk var der i sensommeren hyppige registreringer af sociale kald fra troidflagermus. Enkelte af de store allé-træerne nær vandløbet har hulheder. Dybden af hulhederne er ikke kendt, og der blev ikke fundet konkrete tegn på, at træerne er beboet af flagermus. Det kan dog ikke udelukkes, at troidflagermus og evt. dværgflagermus benytter træerne i forbindelse med deres revirsang i sensommeren. Brunflagermus vurderes at bo i skovområdet nær Dronningborg Hovedgård, og potentielt raster de i et træ indenfor undersøgelsesområdet (referencpunkt E, Figur 8-4). Dette træ ligger dog i længere afstand (ca. 100 m) fra projektets potentielle linjeføringer. På baggrund af registreringstidspunkter vurderes andre flagermusarter også at bo i eller nær undersøgelsesområdet (vand- og dværgflagermus) eller i kort afstand fra undersøgelsesområdet (troid- og sydflagermus) (COWI, 2021).

Figur 8-4 Østlig del af flagermusundersøgelsesområdet med optagerboks 1 og 2 samt referencepunkterne A til J. Kort fra Danmarks Miljøportal.

Der er særlig stor aktivitet i og omkring fredskoven, og det betyder at der netop her er helt særlige og gode vilkår for de frede Flagermus.

A, B C & D

Terræn, Rismøllebækken, stenbro og gamle træer giver de helt optimale vilkår for Flagermus og de vil blive ødelagt af et stort infrastrukturprojekt der hæver sig i op til 5-6 meter over terræn + støjvolde og vil ødelække jagt og flyvelinjer, og udgøre en kæmpe risiko reduktion af flagermus.

Og som det fremgår i Århus universitets skrivelse så er sandsynligheden for at reducere bestanden af flagermus særdeles stor i og omkring større infrastruktur projekter.

Reducere flagermus bestanden.

Aarhus universitet har udarbejdet en rapport den 4. december 2020 omkring beskyttelsen af flagermus og miljøvurdering¹. Rapporten er god og valid og her vil jeg bare nævne 4 vigtige ting:

- 1) Flagermusbestanden er meget følsom overfor øget dødelighed og vil kun komme sig langsomt igen.
- 2) Den effekt et projekt har på en på flagermus bestanden, skal dokumenteres over en 2-3 årig periode
- 3) Beskyttelsen skal også omhandle jagtområder
- 4) En 2 % øget dødelighed for en flagermusbestand ved med stor sandsynlighed reducerer flagermusbestanden

Ringboulevardens forlængelse er projekteret med en 70 Km/t hastighed hvilket ligger væsentligt over den max 50 km/t hastighed man skal ned under for at give flagermusene en manøvremlighed. Hvilket betyder at Flagermusene ikke har en eneste chance, og herudover bliver du udsat for stor turbulens, og støj.

Tabel 2. Flagermusarter i Danmark og deres risiko for trafikdrab og andre negative effekter af veje og jernbaner ud fra deres typiske flyvemønstre og -højder (efter Schnitzler & Kalko 2001, Møller m.fl. 2016).

Dansk navn	Nær vegetation, strukturer mv.		=>	I åbent luft-rum		Risiko ifm. veje og jernbaner
Bechsteins flagermus	XX	X				Meget høj
Brandts flagermus	X	XX	X			Høj
Skægflagermus	X	XX	X			Høj
Damflagermus		X	XX	X		Høj
Vandflagermus	X	XX	X			Høj
Stor museøre		X	XX	X		Høj
Frynseflagermus	XX	X				Meget høj
Troldflagermus		X	XX	X		Høj
Dværgflagermus		X	XX	X		Høj
Pipistrelflagermus		X	XX	X		Høj
Brunflagermus				X	XX	Lav
Leislers flagermus				X	XX	Lav
Nordflagermus			X	XX	X	Middel
Sydflagermus			X	XX	X	Middel
Skimmelflagermus				X	XX	Lav
Bredøret flagermus		X	XX	X		Høj
Brun langøre	XX	X				Meget høj

¹ 4. december 2020 "Beskyttelse af flagermus og miljøvurdering"

14. Hvad er det bedste grundlag i forhold til at kunne vurdere tabstab i forhold til infrastrukturprojekter som veje og jernbaner? Er der en nedre grænse for hastighed på veje, hvor tabstallet reduceres markant og er der en øvre grænse hvor antallet af tab ikke øges?

Vejanlæg, jernbaner og trafikken på dem kan have negative effekter på flagermusenes bevaringsstatus (Møller & Baagøe 2011, Abbott m.fl. 2015). Dels ødelægges og fragmenteres flagermusenes levesteder, inkl. yngle- og rastesteder ved anlægsarbejdet, dels dræbes flagermusene af trafikken. Desuden forringer støj- og lysforureningen fra trafik anlæggene den økologiske funktionalitet af de omkringliggende områder (Rowse m.fl. 2015). Man ser sjældent trafikdræbte flagermus når man kører forbi. Det skyldes bl.a. dyrenes størrelse og at de ved kollisionen kan blive slynget ud i vegetationen i vejrabatten. Anbefalinger til undersøgelse af flagermus ifm. veje kan findes i Vejdirektoratets vejledning om flagermus (Møller & Baagøe 2011). Nyere vurderinger af afværgeforanstaltninger og deres ofte manglende effektivitet kan findes i Møller m.fl. (2016).

Der er en positiv sammenhæng mellem køretøjers hastighed og risikoen for trafikdrab af mange slags vertebrater (DeVault et al. 2015, Farmer & Brooks 2012). Der synes også at være en sammenhæng mellem antallet af trafikdræbte flagermus på veje og den tilladte kørselshastighed (Bafaluy 2000). Man kan ikke ud fra dette ene deskriptive studie estimere risikoen for kollisioner for de enkelte arter ift. køretøjernes hastighed. Fugle reagerer primært på afstand til køretøjer og vurderer ikke farten (DeVault m.fl. 2015). Om flagermus skal detektere køretøjer med deres egne ekkolokalisering, før de undviger, eller de kan reagere på støjen eller lyset fra køretøjerne selv er uvist.

Ved hvilke hastigheder flagermus med stor sandsynlighed kan detektere/undvige køretøjer, afhænger givetvis af arternes forskellige sonarskrig og flyvehastighed. Hastigheder under 50 km/t er formentlig langsomt nok til at flagermusene kan undvige køretøjerne (Møller & Baagøe 2011). Man må formode at risikoen for trafikdrab ikke når et fast niveau ved en bestemt hastighed, men fortsætter med at stige ved stigende hastigheder. Flagermus dræbes ikke kun af direkte kollisioner med køretøjer, men også turbulensen omkring køretøjerne kan udgøre en risiko. Mens størrelsen af køretøjerne forbliver den samme, vil volumen af området med stærk turbulens omkring køretøjerne øges eksponentielt med hastighedsforøgelsen.

Bilag IV-arter - beskyttede arter efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver

Regler om beskyttelse af bilag IV-arter - i hovedtræk

- **Forbud mod ødelæggelse af yngle/rasteområder (bilag IV-arter)**
Beskytter de steder, hvor dyrene yngler og opholder sig for at eksempelvis overvintre. Det kan eksempelvis være hule træer, hvor flagermus opholder sig eller ynglevandhuller for padder. Ved anvendelsen af reglen indgår en vurdering af om den "økologiske funktionalitet" er påvirket.
- **Forbud om mod at forstyrre fugle og bilag IV-arter**
Reglerne retter sig mod situationer hvor en forstyrrelse har skadelig virkning for arten eller bestanden. Det kan f.eks. være hvis sjældne ynglefugle på grund af en forstyrrelse skræmmes bort fra deres redesteder og dette får negativ betydning for bestanden. Der er en betingelse, at forstyrrelsen foretages med forsæt.
- **Forbud om forsætlig fjernelse af reder**
Der indføres et forbud mod forsætligt, at fjerne eller ødelægge reder og æg.

§11 Habitatbekendtgørelse

Et projekt hvor der vil ske skade på yngle- og rasteområder, hvormed beskyttelsen skal fraviges kan kun godkendes, hvis der ikke findes et tilfredsstillende alternativ, og hvis fravigelsen ikke hindrer, at den pågældende bestands bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde. Fravigelse kan kun ske i de situationer, hvor det ansøgte har til formål at:

1. beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne,
2. forhindre alvorlig skade navnlig på afgroder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom,
3. sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller
4. fremme forskning og undervisning, genopretning af en bestand, genudsætning af disse arter og opdræt med henblik herpå, herunder kunstig opformering af planter.

Beslutning om at fravige træffes af den myndighed, som er tillagt kompetence til at træffe afgørelse efter de almindelige regler i den lovgivning, der regulerer det pågældende område.

Før der træffes afgørelse om at fravige, skal den pågældende myndighed indhente udtalelse fra miljø- og fødevareministeren. Beslutning om at fravige, skal meddeles miljø- og fødevareministeren med henblik på information af Europa-Kommissionen.

Da der findes alternative løsninger og samtidig vil forslag 2 + 6 reducere flagermus bestanden. Således opfylder 2 + 6 ikke kravene, for undtagelserne i §11.